

Pressemelding fra Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene

Grunnlaget for inntektsoppgjørene 2020 – foreløpig rapport

Årslønnsveksten fra 2018 til 2019 er foreløpig beregnet til 3,1 prosent for industriarbeidere og til 3,0 prosent for industrifunksjonærer i NHO-bedrifter. Lønnsveksten i industrien samlet er foreløpig beregnet til 3,1 prosent. Årslønnsveksten i 2019 i industrien samlet i NHO-området ble anslått til 3,2 prosent ved mellomoppgjøret i 2019.

For de største forhandlingsområdene samlet har Beregningsutvalget foreløpig beregnet årslønnsveksten fra 2018 til 2019 til 3,4 prosent.

Lønnsoverhenget til 2020 er foreløpig beregnet til 1,1 prosent for industriarbeidere, 1,3 prosent for industrifunksjonærer og 1,2 prosent for industrien samlet i NHO-området. For de største forhandlingsområdene varierer anslagene fra 0,8 til 1,4 prosent.

Reallønnsveksten etter skatt for lønsmottakere med gjennomsnittlig årslønnsnivå og lønnsvekst som i utvalgte, store forhandlingsområder er foreløpig beregnet til mellom 1,0 og 1,7 prosent fra 2018 til 2019. Lønnstakere med en årslønn og en lønnsvekst fra 2018 til 2019 som gjennomsnittet for alle lønnstakere, som var 3,5 prosent ifølge nasjonalregnskapet, har fått en vekst i reallønn etter skatt på 1,5 prosent.

Lønnsforskjellene mellom kvinner og menn ble redusert fra 2018 til 2019, ifølge lønnsstatistikk fra Statistisk sentralbyrå. I 2019 utgjorde den gjennomsnittlige lønnen for kvinner 88,9 prosent av den gjennomsnittlige lønnen for menn for alle heltidsansatte per september. For heltids- og deltidsansatte samlet var kvinners lønn 87,6 prosent av menns lønn, mot 87,1 prosent året før. I de forhandlingsområdene utvalget har tall for er lønnsforskjellene mellom kvinner og menn uendret eller redusert.

Lønnsspredningen i alt målt ved Gini-koeffisienten er tilnærmet uendret etter 2015, mens lønnsforskjellene økte fra 1998 til 2015. Blant kvinner har lønnsspredningen økt fra 2015.

Veksten i gjennomsnittslønn eksklusive opsjons- og naturalytelser fra september 2018 til september 2019 var 2,9 prosent for **administrerende direktører** i privat sektor og 3,8 prosent for toppledere og administrerende direktører i offentlig forvaltning. Lønnsveksten for alle heltidsansatte i samme periode var 3,6 prosent.

Utvalget anslår en **konsumprisvekst** på om lag 1,5 prosent fra 2019 til 2020. Usikkerheten i prisvekstanslaget for 2020 er spesielt knyttet til utviklingen i kronekursen og energiprisene fremover.

Det er en nær sammenheng mellom **utviklingen i konkurranseevnen** og lønnsomheten i næringslivet. Lønnskostnadenes andel av faktorinntektene er en sentral indikator for utviklingen i lønnsomheten og for fordelingen av verdiskapingen. Frontfagsmodellen bygger på prinsippet om at fordelingen av verdiskapingen i industrien er stabil på lang sikt, og danner en norm for lønnsveksten i andre deler av økonomien. Lønnskostnadsandelen i industrien varierer mye som følge av konjunkturbevegelser.

Lønnskostnadsandelen (lønnskostnader i prosent av netto faktorinntekt, ikke medregnet beregnede arbeidskraftkostnader for selvstendige) er foreløpig beregnet til 87,0 prosent for industrien i 2019. Dette tilsvarer en nedgang på 0,8 prosentpoeng fra 2018. I tiårsperioden 2010–2019 var gjennomsnittlig lønnskostnadsandel 85,0 prosent, mens gjennomsnittet siste 20 år har vært 81,4 prosent.

Relative timelønnskostnader mellom norsk industri og industrien hos handelspartnerne målt i felles valuta anslås å ha falt med 1,6 prosent i fjor. Den anslåtte nedgangen må ses i

sammenheng med en svekkelse av kronekursen. Høyere vekst i timelønnskostnadene i norsk industri enn i industrien hos handelspartnerne trakk i motsatt retning.

En svekkelse av kronen og lavere lønnskostnadsvekst i Norge har bidratt til å bedre den kostnadmessige konkurranseevnen til norsk industri siden 2013. Sett i et lengre tidsperspektiv har timelønnskostnadene i norsk industri økt mer enn hos handelspartnerne, noe som blant annet må ses i sammenheng med høy vekst i prisene på norske eksportprodukter og bedring av bytteforholdet mot utlandet. Gjennomsnittlige timelønnskostnader i norsk industri var i 2019 anslagsvis 33 prosent høyere enn et handelsvektet gjennomsnitt av noen av våre handelspartnere, det samme som året før. At timelønnskostnadene er høyere i norsk industri enn i industrien hos våre handelspartnere, reflekterer norsk økonomis høye produktivitet og inntektsnivå.

Norsk økonomi var fra slutten av 2016 og fram til midten av 2019 inne i en moderat oppgangskonjunktur. I tråd med dette tok sysselsettingsveksten seg opp. I 2019 ble veksten i sysselsettingen 1,7 prosent, noe høyere enn i 2018, men forløpet gjennom året viser avtakende vekst fra 2. kvartal. Nedgangen i arbeidsledigheten stoppet opp i 2019.

Det var svak vekst i norsk økonomi gjennom andre halvår 2019. Mange prognoser peker i retning av at oppgangskonjunktoren er over. Dette har sammenheng med den internasjonale konjunkturutviklingen og et ventet omslag i petroleumsinvesteringene.

Tabell 1. Årslønnsvekst i 2018 og 2019 og lønnsoverheng til 2020 i noen forhandlingsområder

	Lønnsvekst i prosent fra året før		Anslått lønnsoverheng til 2020, prosent ¹
	2018	Anslag 2019 ¹	
NHO-bedrifter i industrien i alt	2,6	3,1	1,2
- Industriarbeidere	2,8	3,1	1,1
- Industrifunksjonærer	2,8	3,0	1,3
Virke-bedrifter i varehandel	2,7	3,0	1,0
Finanstjenester	3,2	3,4 ²	1,4
Statsansatte	2,7	3,8 ³	1,2
Kommuneansatte	2,9	3,5	1,2
Spekter-bedrifter utenom helseforetakene	2,9	3,3	0,8
Helseforetakene	3,4	3,4	1,0

¹ Foreløpig beregning.

² Det er gjort foreløpige korreksjoner som følge av endringer i innrapporteringen. Utvalget vil se nærmere på dette fram mot marsrapporten.

³ Vekst i faste og variable tillegg bidrar til økt årslønnsvekst med 0,4 prosentpoeng.

Rapporten bygger delvis på foreløpig statistikk og anslag for 2019. Derfor oppdaterer utvalget rapporten i mars. Den endelige rapporten vil også inneholde nytt materiale. Utvalget vil da vurdere anslaget på prisveksten i 2020 på nytt. Utvalget vil som vanlig også komme med en rapport etter inntektsoppgjørene i juni som vil redegjøre for resultater av lønnsoppgjør i 2020.

Kontaktperson for ytterligere opplysninger: Utvalgets leder Geir Axelsen, Statistisk sentralbyrå, tlf. 976 36 282 eller e-post: geir.axelsen@ssb.no